

גליון זה יו"ל לזכות ידידינו
שיראה ברכה והצלחה בכל
העניינים

דברי שי"ה

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

פנינים על הפרשה

מועלת הייחוס בכלל ישראל

בשעה שקבלו ישראל את התורה נתקנאו אומות העולם בהן מה ראו להתקרב יותר מן האומות, סתם פיהן הקדוש ברוך הוא אמר להן הביאו לי ספר וחסין שלכם שנאמר הבו לה' משפחות עמים כשם שבני מביאין, ויתלדו על משפחותם. (ילקוט שמעוני)

יש אנשים שמתכבדים מאד בייחוס שלהם. לאמיתו של דבר, האם יש ראייה בתורה שיחוס זה ענין מסוים?
במשלי כ"ז ז' נאמר "מתהלך בתומו צדיק אשרי בניו אחריו" הרי שנאמר לגביו "אשרי". (והכוונה, שלא כמו פירוש האבן עזרא שם).
 יש אומרים כי משמעותו של ייחוס - שהדרך כבר סלולה. כי מי שאין לו ייחוס, עליו לסלול בעצמו את הדרך, משא"כ להיחסן הדרך כבר סלולה, רק שעליו להתאמץ ללכת בה ולא ללכת בצידה.

בגמרא כתוב לא כך. בגמ' נדרים דף פ"ט אמרו מפני מה אין מצוין תלמידי חכמים לצאת תלמידי חכמים מבניהן, אמר רב יוסף שלא יאמרו תורה ירושה היא להם. רב ששת בריה דרב אידי אומר כדי שלא יתגדרו על הצבור וכו'. אבל בייחוס יש כן משהו וכו"ל מהפסוק במשלי, אז כיצד מסתדרים שני הדברים? הביאור הוא ששניהם אמת. כי אכן יש מפריעים מיוחדים בבניהן של תלמידי חכמים וכדברי הגמרא בנדרים, אבל אם יתגברו על כך, הייחוס היא מעלה גדולה בשבילם. שילמדו בהתמדה למרות המפריע, וגם יתגברו שלא יתגדרו על הציבור שלא יגיסו דעתן, היינו עניני המידות. בזימנא חדא, לפני שנכנסנו לשמחת בר מצוה של נער בעל יחוס, שאלתני את רבנו: הנה נער בר המצווה הוא יחסן מופלג כי הוא נכד של מרנן הגר"ש, הגרא"ל, הגרמ"ל. מה לדבר בבר מצוה כזאת? שינצל את הייחוס ללמוד בהתמדה. (כל משאלותיך)

עלי שי"ה גלולות ריטלין

בשבוע אחרון הגיעו בשערי ארץ ישראל עשרות אלפי יהודים מהגולה. שעלו ליום ההיגולה של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי במירון. מטבע הדברים, רבים מהם ביקשו גם להיכנס לקודש פנימה, אל מעונו של רבינו שליט"א. הדבר גרם לעומס קל בימים הסמוכים ל"ג בעומר, אך בסיעתא דשמיא הכיל הזמן המועט את המרובה.

מטבע הדברים, היהודי שמגיע מהגולה מבקש בשניות הבודדות בהם הוא זוכה להיות במחיצתו של הרב שליט"א, לשאול ולבקש רק על מה שהוא מוכרח. מעניין מאוד לציין, כי הרבה מהם, ואולי רובם מבקשים על דבר אחד: חינוך הבנים. הצלחת הילדים וטובתם. אלו מבקשים על הבנים שימשיכו ללכת בדרך הישר, ואחרים מבקשים כי ריבוי הפיתויים שבגולה סחף אותם וכי זקוקים לברכה שיחזור לדרך הישר, אלו ואלו מבקשים נחת דקדושה.

כמה מהיהודים ביקשו מרבינו עיצה אודות תרופה לשיפור הריכוז והרגעת המרץ. הנקרא 'ריטלין' (Ritalin), גלולות אלו, הידועות בשנים האחרונות כמביאות תועלת גדולה לבעלי מרץ ושוכבות, וכן לאלו שצריכים שיפור בריכוז והבנת הנלמד, על פי הידוע יש בזה תועלת אדירה ומחולל פלאים, מאידך, כמו לכל תרופה, גם לזה יש כל מיני תופעות לוואי וכן חסרונות. במאמר קצר זה איננו באים להביע דיעה וגם לא להביע ייעוץ. כי איננו מוסמכים לכך וכי על כל אחד לשאול מומחה המכיר בנפש הילד.

ונביא את דעתו של רבינו שליט"א בנדון: במקרים רבים הוא ממליץ בזה לשמוע לדברי המומחים, כי יש בזה תועלת, אלא שהוא מסייג את הדברים, שדווקא כשבודאי אין עיצה אחרת וכי ניסו את כל האפשרויות.

אחד מאלו שנכנסו השבוע לשאול את רבינו על גלולות ריטלין, התפלא לשמוע את תשובת רבינו, שאמר לו: אגיד לך עיצה בשביל זה, העיצה עבודה והתועלת לילד: תפילה!!! תתפלל חזק ובעזרת ה' הילד לא יצטרך שום דבר.

בברכת שבת טובה
שיבת ציון

זכנו לגדל בנים ובני בנים

אי"ה לקראת חג השבועות הבעל"ט, אנו עומדים להוציא "קובץ גליונות" מיוחד ומפואר מכבשונם ותורתם של מרנן גדולי הדור שליט"א וזקוק"ל, במהדורה מורחבת. בעקבות הוצאות הדפוס האדירות נבקש את עזרת הציבור.

כהכרת הטוב מיוחדת, כל מי שיתרום מאה שקלים, נכניס את שמו ובקשתו ביום המסוגל ערב ראש חודש סיון הבעל"ט אצל מרן שליט"א, לברכת נחת רוח מהצאצאים, ושיזכה לגדלם לתורה ולמעשים טובים.

ואי"ה זכות הפצת התורה וברכת מרן שליט"א תעמוד לכל המסייעים לנחת דקדושה והצלחה מכל יוצאי הצייכס.

עלי הדף

בדין לא יהיה בך עקר

בכורות מ"ד ב' אמר ר"ל מאי דכתיב לא יהיה בך עקר ועקרה ובבהמתך אימתי לא יהיה בך עקר בזמן שבבהמתך פי' שלא תשהה הנקבים ושם בגמ' ב' נקבים יש בו באדם וכו'. ולכא' כ"ז לא שייך רק באיש ולא באשה ואין עלי' איסור משהה נקביה, אבל צ"ע מלישנא דקרא לא יהי' בך עקר ועקרה ולמה כתב כאן עקרה ומשמע דגם באשה שייך עקרות מזה ואסור לה להשהות הנקבים, ואע"ג דקי"ל בשו"ע אה"ע סי' ה' סי"ב דאשה מותרת לשתות עיקרים כדי לסרסה י"ל דכוס עיקרים זה רפואה כזאת שלא מולידים וזה לא אסרו באשה משא"כ משהה נקביו שעושה עצמו עקר באופן ישיר זה יתכן שאסור גם באשה וצ"ע.

(טעמא דקרא ר"פ עקב ודעת נוטה ח"א תשו"ר מ"ט ו"ש במקורות וביאורים)

מעניני הפרשה

"נבול תבול גם אתה גם העם הזה אשר עמך"

נכנס הרב של העיר... והתאונן, כי עד שהתמנה לרב היה שוקד יומם ולילה על התורה, ועתה הטרדות שלו מרובות עד מאד לפעמים מבוקר עד ערב. אני נותן לצבור שעה, אתה תיתן את כל לפני הצהרים, ולגבי השעות האחרות הצבור צריך להבין - שגם זה לצורך ולטובת העיר שהרב יהנה בתורה. ולך אני אומר, החפץ חיים מבאר "קבעת עיתים לתורה" פירוש 'קבעת' מלשון גזל צריך לגזול מזמנו לתורה. על הטרדות שרבים מתדפקים על דלת רבנו, אמרתי קמיה, הנה נאמר בשם הגר"מ פיינשטיין זצ"ל (אג"מ אה"ע ח"ד סכ"ו, וע"י טעמא דקרא פ' ואתחנן ד"ה ושננתם) שיש לתת מעשר מהזמן, ולכאורה נראה הדבר כי רבנו נותן הרבה יותר ממעשר. הגיב רבנו: אי אפשר לסגור את הדלת ולסלק את האנשים.

הערות הקוראים

לכבוד מזכה הרבים ומרביץ תורה בכל קצוי תבל בגליונו החשוב והנפלא 'דברי שי"ח' השלו' והברכה וכט"ס

ראשית אבקש להודות למעלתו על הגליון הנפלא שאנו זוכים לקבל ממך מידי שבת בשבתו תמידים כסדרם, כאשר מצודתך פרושה עד לליקוואוד יצ"ו, עיר בני התורה בגלות ארה"ב, שאמנם פיזית רחוקים אנו מרבינו הגדול שליט"א, אך בזכות הגליון הנפלא שלכם, חשים אנו קירבה רבה ומבחינה מסוימת מרגישים כאילו אנו מתגוררים בבני ברק, סמוך ונראה למקום מושב רבינו מרן שר התורה שליט"א.

שנית, על של עתה באתי, בגליון 329, פרשת אמר ע"ט, הבאת סיפור נפלא ממרן שליט"א אודות סנדקאות לילד שנקרא שמו בישראל 'אלימלך', ומרן שליט"א אמר שטעם הדבר שאין לחוש לתת את השם 'אלימלך' על שם 'אלימלך' בעלה של נעמי ואביהם של מחלון וכליון, הוא מחמת שמת ובמיתתו נתכפרו עוונותיו ועל כן אין חשש לתת שם זה לילד.

והנה יסוד זה שיסד רבינו שליט"א שאם מת נתכפרו עוונותיו ואפשר לקרוא בשמו, צ"ב מהא דאיתא בשבת י"ב ב' מימרא בשם 'שבנא איש ירושלים', ואמרו שם בתוס': "ר"ת לא גרים שבנא, דשבנא רשע הוה ולא מסקינן בשמיה, דשם רשעים ירקב... אלא גרס שכנא...". וצריך להבין, שתקופת התלמוד היתה כאלף שנים אחר תקופת חזקיהו, ובוודאי שבנא כבר מת, ואם כן, לכאורה מיתתו כפרה על מעשיו ואפשר לקרוא בשמו, ובכל זאת אומרים התוס' דלא מסקינן בשמו.

והן אמנם אפשר לומר, שאלימלך בעצם טבעו היה צדיק, אלא שנכשל בדבר אחד שיצא מא"י, על כן מיתתו כיפרה לו, ואילו שבנה היה בעל הנאה וכפרש"י, על כן נחשב כרשע שבלא תשובה אין מיתתו מכפרת. אך מדברי רבינו שאמר שאפשר לקרוא בשמו בגלל שמיתתו כיפרה לו, ולא חילק כנ"ל, משמע שלמד שעצם המיתה מכפרת. נשמח לקבל ביאור בדברי רבינו אלו.

בברכה מרובה והודיה עצומה
יצחק אריה עפשטיין ליקוואוד עיה"ת יצ"ו

תגובת העורך:

כתב רבינו בספר 'שמות בארץ' לגבי השם אלימלך וז"ל: "מגדולי הדור היה כמו שאמרו בבא בתרא צ"א א' וכבר נתכפר לו במיתתו ברעב".

לקוראי הגליון 'דברי שי"ח'

בקשה מאת מערכת 'אלא ארבע אמות' (הנהגות הלכתיות מרבינו הגר"ח שליט"א):

אנו מחפשים תמונה בה נראה מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א סנדק בברית מילה, שהוא גם מחזיק את התינוק וגם אומר את הברכות, ונקרא 'סנדק מלא' שידוע בשם הגאון רבי עקיבא איגר ז"ל שזה עיקר המצוה המושלמת של סנדק (נשמח לקבל תמונות מעניינות ומיוחדות מבריתות במשך השנים). נודה מאוד למי שיוכל להמציא עבורנו,

מערכת הספר 'אלא' הנהגות הלכתיות של מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א
03-618-9795 באיז' מענה להשאיר הודעה ונחזור א"ה.

יפה מראה

פדיון הבן

תחת פל פלר גבני ישראל (ג' מ"א)

מנהג ישראל, ונזכר בפוסקים, כשמקיימים מצות 'פדיון הבן' לתינוק, להלביש אותו בתכשיטי זהב של נשים וכו' לכבוד המצוה, ושיטת רבינו מחודשת בזה מאוד (מובא גם בספר קיצור דיני מילה ופדיון הבן) שלהלביש את התינוק בתכשיטי נשים לא ראוי, כי יש בו חשש של 'לא ילבש גבר שמלת אשה' ורק להניח עליו את התכשיטים בלי להלביש.

בתמונה: (משנת תשע"ג)

רבינו משתתף במעמד פדיון הבן לנכדו באולמי 'אגשל' בבני ברק. לצידו עומד הכהן הגר"ר מאיר הכהן ז"ל מירושלים, ניתן להבחין היטב כי התינוק נמצא על השולחן, בכלי נאה ומפואר העשוי מכסף, ועליו מונחים תכשיטי נשים, לכבודה של מצוה.

כל הזכויות שמורות

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

🏠 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי 'קהילות' ו'דדרים פלוס' בבתי הכנסת,

יש לחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדדרים פלוס 03-7630585-1586 שלוחה-

קהילות 073-2757000 שלוחה-4310